

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Postboks 120
4491 Kvinesdal
Bankkonto:
3080 32 25660
Organisasjonsnr.:
988 798 185

Til kontrollutvalets medlemmar:

Tor Kasin (leiar), Oddvar Omnes (nestleiar), Birgit Attestog (medlem), Sven Richard Arnesen (medlem), Åse Heistein (medlem)

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Tid/stad: Måndag 26. juni 2023 kl. 09.00, kommunehuset, kommunestyresalen

ORIENTERINGAR:

Kommunedirektør er invitert inn frå starten av møte for å orientere om:

- Datatryggleik, personvern og overgang mellom IKT Agder og Setesdal IKT
- Status i legetenesta

SAKSLISTE

SAK 10/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 21.04.23
SAK 11/23 EIGARSKAPSKONTROLL SETESDAL MILJØ OG GJENVINNING IKS
SAK 12/23 REVISOR ORIENTERAR

FAST POST

Vidare arbeid i kontrollutvalet:

EVENTUELT

Bygland, 19. juni 2023

Tor Kasin
Leiar

Inger Lise Austrud
Utvalssekretær

Forfall og inhabilitet bes meldt til Inger Lise Austrud, tlf. 918 69 975 / ila@asekretariat.no

Kopi til: Ordførar, kommunedirektør, revisor, Jorunn S Tveiten, 1. varamedlem, Setesdølen
Varamedlemmar møter berre etter særskilt innkalling.

Eierkommuner:
Bygland, Bykle, Evje og Hornnes,
Farsund, Flekkefjord, Hægebostad,
Iveland, Kvinesdal, Lindesnes,
Lyngdal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:
Daglig leder Willy Gill
Telefon: 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Rådgiver Inger Lise Austrud
Telefon: 91 86 99 75
E-post: inger.lise.austrud@asekretariat.no

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 10/23

Møtedato: 26.06.23

Sakshandsamar: ILA

SAK 10/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 21.04.23

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 21.04.23

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 21.04.23 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 21.04.23 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

BYGLAND KOMMUNE – KONTROLLUTVALET

MØTEBOK

Møte nr. 02/23

Dato: 21.04.23 kl. 09.00 – 11.30

Stad: Kommunehuset, kommunestyresalen

<u>Til stades:</u> Tor Kasin, leiar Oddvar Omnes, nestleiar Birgit Attestog, medlem Sven Richard Arnesen Åse Heistein, medlem	<u>Andre til stades (heile eller deler av møtet):</u> Agder Kommunerevisjon IKS v/ Tommy Pytten, Tor Ole Holbek og Jarl Birkenes Gjessing Agder Sekretariat v/ Inger Lise Austrud Administrasjonen v/ Knut Olav Førgard (økonomisjef) og Aslak Brekke (leiar samfunnsutvikling)
--	--

Det var ikkje merknader til innkalling og saksliste.

ORIENTERINGAR:

Kommunedirektør er invitert frå starten av møte for å orientera om:

- Presentasjon av årsrekneskapen og årsmeldinga 2022
- Datatryggleik, peronsvern og overgang mellom IKT Agder og Setesdal IKT.

SAKSLISTE

- SAK 06/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 06.02.23
- SAK 04/23 BESTILLING AV NYTT PROSJEKT ELLER RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGAR – **utsett frå førre møte**
- SAK 07/23 ÅRSREKENESKAPEN 2022 BYGLAND KOMMUNE
- SAK 08/23 KOMMUNEDIREKTØRENS OPPFØLGING AV RAPPORT «NÆRINGSUTVIKLING OG OPPFØLGING AV POLITISKE VEDTAK»
- SAK 09/23 REVISOR ORIENTERAR

FAST POST

Vidare arbeid i kontrollutvalet:

EVENTUELT

REFERATSAKER

- REF 01/23 FORVALTNINGSREVISJON «BARN I LAVINNTEKTSFAMILIER I IVELAND KOMMUNE» (vedlegg i epost)

Underskrift

Tor Kasin
Leiar

Kopi av møteboka sendes: Ordførar, kommunedirektør, revisor, Jorunn S Tveiten, 1. varamedlem, Setesdølen

ORIENTERINGAR:

Administrasjonen presenterte årsrekneskapen og årsmeldinga 2022.

SAK 06/23 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL FRÅ MØTE 06.02.23

Vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 06.02.23 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Forslag til møteprotokoll frå møte 06.02.23

Bakgrunn for saka:

Forslag til protokoll frå møte 06.02.23 vert lagt fram for godkjenning.

Framlegg til vedtak:

1. Møteprotokoll frå kontrollutvalets møte 06.02.23 vert godkjent.
2. Leiar får fullmakt til å underteikne møteprotokollen

SAK 04/23 BESTILLING AV NYTT PROSJEKT ELLER RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGAR – utsett frå førre møte

Vedtak:

Kontrollutvalet inviterer inn kommunedirektør og kommuneoverlege til neste møte for å orientere om status i legetjenesten.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Bakgrunn:

Denne saka dreier seg om bestilling av eit av følgande:

- Nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt
- Nytt eigarskapskontrollprosjekt
- Risiko- og vesentlighetsvurderingar som grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon og plan for eigarskapskontroll.

Forvaltningsrevisjon:

Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2019 – 2023 blei vedteke av kommunestyret 05.11.20 med følgande prioriterte prosjekt.

Prioritet	Område	Tema/sector/selskap	Aktuelt for forvaltningsrevisjon
1.	Tjenesteyting, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling	Oppvekst	Saksbehandling og internkontroll i barnevernstjenesten
2.	Tjenesteyting, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling	Helse og Omsorg	Legetjenesten
3.	Tjenesteyting, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling	Drift og forvaltning	Drikkevannssikkerhet
4.	Tillitsskapende forvaltning		Informasjonssikkerhet og personvern
5.	Lokaldemokrati		Saksutredning og/eller oppfølging av politiske vedtak
6.	Tjenesteyting, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling	Sentraladministrasjon og fellesutgifter	Næringsutvikling

Kommunestyret har i sitt vedtak av planen gjeve kontrollutvalet fullmakt til å gjere endringar i prioriteringa av aktuelle prosjekt, og til å sette i gong andre prosjekt, dersom utvalet ser behov for det. Prosjekt «Næringsutvikling og oppfølging av politiske vedtak» er allereie levert.

Eigarskapskontroll:

I plan for eigarskapskontroll for perioden 2020-2023 som vart vedteke av kommunestyret 05.11.2020 er følgende prosjekt prioritert.

Selskap	Tidspunkt for gjennomføring
Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS	
Setesdal IKT	

Kontrollutvalet har allereie bestilt eigarskapskontroll i Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS.

Risiko og vesentlighetsvurdering – grunnlag for plan for forvaltningsrevisjon:

I ny kommunelov (§23-3) gjeng det fram at kontrollutvalet minst ei gong i valperioden og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal utarbeide ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen skal baserast på ein risiko- og vesentlighetsanalyse av kommunens verksemd og verksemda i kommunens selskap. Hensikta med risiko- og vesentlighetsanalysen er å finne ut kor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Føremålet med risiko- og vesentlighetsanalysen er å framskaffe relevant informasjon om kommunens verksemd og verksemda i kommunens selskap, slik at det er mogleg for kontrollutvalet å legge ein plan for forvaltningsrevisjon og å prioritera mellom ulike område

der det kan være aktuelt å gjere forvaltningsrevisjon. Målet er å avdekke indikasjonar på avvik eller svakheiter i forvaltninga sett i forhold til lov, forskrifter, kommunestyrets vedtak og forutsetningar.

Det er viktig i arbeidet med analysen at ein sikrar brei involvering når ein innhentar informasjon. Kontrollutvalet bør spille ei aktiv rolle undervegs i arbeidet med analysen. Ein finn det naturleg at risiko og vesentlighetsanalysen vert gjennomført av kommunens revisor, sjølv om den etter forskrift og kan utførast av andre. Sekretariatet utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon basert på analysen og innspel frå kontrollutvalet.

Risiko og vesentlighetsvurdering- grunnlag for plan for eigarskapskontroll:

I ny kommunelov (§23-4) gjeng det fram at kontrollutvalet minst ei gong i valperioden og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal utarbeida ein plan for gjennomføring av eigarskapskontroll. Planen skal baserast på ein risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eigarskap. Føremålet med risiko- og vesentlighetsanalysen er å finne ut kor det er størst behov for eigarskapskontroll.

Det er nytt i ny kommunelov at det skal lagast ein eigen plan for eigarskapskontroll, lausreven frå behovet for forvaltningsrevisjon i selskap.

Ein finn det naturleg at risiko og vesentlighetsanalysen vert gjennomført av kommunens revisor, sjølv om den etter forskrift og kan utførast av andre. Sekretariatet utarbeider forslag til plan for eigarskapskontroll basert på analysen og innspel frå kontrollutvalet.

Vurdering:

For 2023 har kontrollutvalet ein moglegheit til å bestille gjennomføring av eit nytt prosjekt, eller å bestille gjennomføring av risiko- og vesentlighetsanalysar som grunnlag for planar for forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll for komande valperiode. Kontrollutvalet kan bestille eit nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt, men det vil sannsynlegvis vere nytt kontrollutval som vil få rapporten til handsaming.

Dersom ein vel å bestille analyser nå for gjennomføring, vil det nye kontrollutvalet raskare kunne utarbeide planar som vil danne grunnlag for bestilling av forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll i neste valperiode.

Sekretariatets oppleving er at det for kontrollutvala vert opplevd som lenge å vente til ein kan foreta bestilling av prosjekt når planane ikkje vert vedtekne før på hausten året etter valåret. Dersom analysen gjennomførast *før* valet og det nye kontrollutvalet kan handsame forslag til planar tidleg i perioden, kan ein kome i gong med prosjekt minst eit halvt år tidlegare enn elles. Tidspunkt for ønska framlegging av analysen kan diskuterast med revisjonen.

Kontrollutvalet må ta stilling til kva ein ønsker å setje i gong med i møte. Saka vert lagt fram for utvalet til drøfting og vedtak vert utarbeida i møte.

Framlegg til vedtak:

SAK 07/23 ÅRSREKNESKAPEN FOR BYGLAND KOMMUNE 2022

Vedtak:

Uttale frå kontrollutvalet til kommunestyret:

Kontrollutvalet har handsama Bygland kommunes årsrekneskap og årsberetning for 2022.

Agder Kommunerevisjon IKS har avgitt normalberetning utan spesielle merknader. Basert på revisjonsberetninga har kontrollutvalet ingen spesielle merknader til kommunens årsberetning.

Kontrollutvalet er ikkje kjent med andre forhold, framkomme i dialog med revisor, som kunne hatt betydning for utvalets uttalelse.

Kontrollutvalet anbefaler at kommunestyret godkjenner årsrekneskapen og årsberetninga.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Lover, forskrifter:

Lov om kommunar og fylkeskommunar m.m.
Budsjett- og rekneskapsforskrifta av 2019

Saksdokument vedlagt saka:

Revisjonsberetning, datert 17. april 2023
Årsrekneskapen og årsberetning 2022 (vedlegg i epost)

Saksopplysningar:

Kommunens årsrekneskap viser eit netto driftsresultat på kr 2 717 440.

Revisor har gitt normal revisjonsberetning utan forbehold eller presiseringar.

I revisjonsberetninga uttaler revisor seg om:

Revisjonen av årsrekneskapen:

Revisors konklusjon :

Etter vår meining

- *oppfyller årsrekneskapen gjeldande lovkrav, og*
- *gjer årsrekneskapen i det alt vesentlege ein dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunekassen per 31. desember 2022, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med kommunelova sine regler og god kommunale regnskapsskikk i Noreg.*

Andre lovmessige krav:

- Konklusjon om registrering og dokumentasjon
- Konklusjon om årsmeldinga
- Utsegn om forklaring for vesentlege budsjettavvik

Revisjonen har gjennom sine handlingar ikkje avdekket forhold som er av ein slik art at dei har betydning for konklusjonane på andre lovmessige krav.

For nærare informasjon vises det til revisjonsberetninga.

Uttale frå kontrollutvalet:

Kontrollutvalet skal gi uttale til følgande:

- Kommunekassens årsrekneskap og årsberetning
- Konsolidert årsrekneskap
- Kommunale føretak (årsrekneskap og årsberetning)
- Lånefondet (årsberetning kan inngå i kommunekassens årsberetning)

Som oftast vil det vere hensiktsmessig med ein samla uttale til kommunekassens årsrekneskap, konsolidert årsrekneskap og årsberetning. Kontrollutvalet gir ikkje uttale til politisk råd og kommunalt oppgåvefelleskap, med mindre revisor har gitt revisjonsberetning.

Når det gjeld Bygland kommune skal kontrollutvalet berre gi uttale til kommunekassens årsrekneskap og årsberetning.

Handsaming av årsrekneskapen

Handsaming av årsrekneskapen og årsberetning vil vere som følger.

- Kommunedirektør avleggjar årsregnskapet innan 22.02.23
- Kommunedirektør utarbeider årsberetning innan 31.03.23
- Revisor avgir revisjonsberetning til kommunestyret innan 15.04.23
- Kontrollutvalet avgir uttalelse om årsrekneskapen til kommunestyret
- Formannskapet innstiller overfor kommunestyret om godkjenning og disponering (Kontrollutvalets uttalelse skal føreligge når formannskapet handsamar årsrekneskapen)
- Kommunestyret godkjenner årsrekneskapen innan 30.06.23

Vurderingar:

Eg vil anbefale kontrollutvalet å gi ein standard uttale til årsrekneskapen og årsberetninga for 2022.

Framlegg til innstilling:

Uttale frå kontrollutvalet til kommunestyret:

Kontrollutvalet har handsama Bygland kommunes årsrekneskap og årsberetning for 2022.

Agder Kommunerevisjon IKS har avgitt normalberetning utan spesielle merknader. Basert på revisjonsberetninga har kontrollutvalet ingen spesielle merknader til kommunens årsberetning.

Kontrollutvalet er ikkje kjent med andre forhold, framkomme i dialog med revisor, som kunne hatt betydning for utvalets uttalelse.

Kontrollutvalet anbefaler at kommunestyret godkjenner årsrekneskapen og årsberetninga.

**SAK 08/23 KOMMUNEDIREKTØRENS OPPFØLGING AV RAPPORT
«NÆRINGSUTVIKLING OG OPPFØLGING AV POLITISKE
VEDTAK»**

Vedtak:

*Kontrollutvalet tek kommunedirektørens tilbakemelding til orientering.
Kontrollutvalet ber om tilbakemelding når alle anbefalingane i rapporten er fylgt opp og seinast innan utgangen av 2023.*

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Vedlegg:

Tilbakemelding frå kommunedirektør

Bakgrunn for saka:

Kontrollutvalet gjorde i sitt møte 28.11.2022 framlegg til kommunestyret i samband med forvaltningsrevisjonsrapport «Næringsutvikling og oppfølging av politiske vedtak».

Kommunestyret vedtok følgande i saka i sitt møte 09.02.23:

Kommunestyret ber kommunedirektør fylgje opp dei tilrådingane som kjem fram i forvaltningsrevisjonsrapporten «Næringsutvikling og oppfølging av politiske vedtak».

Kommunestyret ber kommunedirektør gje ei tilbakemelding til kontrollutvalet innan 01.04.2023 om korleis tilrådingane i rapporten er fylgd opp.

Skriftleg tilbakemelding følger vedlagt saka. Kommunedirektøren vil orientere utvalet i møte.

Revisor vil og vere til stades i møte og kan kommentere saka.

Tilrådingane i rapporten: (Kommunedirektøren sine tilbakemeldingar kjem under kvart kulepunkt i kursiv:)

1. Kommunen bør sammenkoble økonomiplan og handlingsdel, slik at sammenhengen mellom det økonomiske handlingsrommet og prioriteringen av tiltak synleggjøres i større grad.

Dette er eit arbeid som er i gang. I den nye økonomi og handlingsplanen for 2023 – 2026 er næring tatt inn som eige punkt og det økonomiske handlingsrommet er skissert gjennom oppsett av dei ulike næringsfonda. Uvissa som knyter seg til avkastning, renteutvikling og anna er også gjort reie for (s 25-26). Å vise prioriteringar kan vere ei større utfordring då det er få gjennomgåande prosjekter. Mykje bruk av næringsfond knyter seg til ulike søknader som dukkar opp gjennom året og handlar om stimulering av gode og viktige tiltak. Her må det og leggjast til at Bygland kommune rår over avgrensa midlar og i mange sakar vil ein søkje å hente inn midlar gjennom regionale og statlege støtteordningar. Av slike prosjekt er det berre dei store og gjennomgåande prosjekta som vil få plass i denne planen. Som til dømes utviklinga av Presteneset som også er eigne budsjettpostar.

2. Kommunen bør fortsette arbeidet med å legge til grunn kommuneplanens målsettinger innen næringsutvikling, herunder i organisasjonen, prosjekter, vedtak og saksfremstillinger.

Kommunedirektøren er nøgd med at kommunerevisjonen stadfester dette funnet. Det er eit prioritert mål for kommunen sitt arbeid at ein politisk vedtatt kommuneplan sine mål skal vere synleg i alt av kommunens planar, prosjekter og handlingar.

Bygland kommune er invitert inn av Agder fylkeskommune inn i eit nytt prosjekt som handlar om å rullere kommunens samfunnsdel når nytt kommunestyre er på plass i fyrste halvdel av 2024. Målet er at kommuneplanen sin mål skal bli eit tydeligere styringsverktøy. Arbeidet som er kommentert av kommunerevisjonen er vidareført i den nye økonomi og handlingsplanen for 2023 – 2026 og vil bli følgt opp i kommunedirektørens vidare arbeid.

3. Kommunen bør sørge for en mer detaljert og fortløpende rapportering til politikerne av det næringsarbeidet som gjøres, herunder på statusen for tiltakene i økonomiplanene og konkrete næringsrelevante prosjekter

Kommunedirektøren tar dette punktet til etterretning og vil legge opp til rapportering to gangar i året. Det vil vere naturleg å legge opp til fyrste næringsrapport i juni og andre i desember. Rapporten vil ta utgangspunkt i tiltaka som er lagt inn i økonomiplanen samt andre konkrete prosjekt som er kommen fram i rapporteringsperioden.

4. Kommunen bør fortsette arbeidet med å tilrettelegge for ferdigregulert næringsareal

Arbeide med kommunens arealdel nærmar seg ferdigstilling og fokus på næringsareal og ikkje minst nye næringsareal har vært stort. Dette er eit område som i stor grad handlar om samspel mellom kommunen og private næringsaktørar. Bygland kommune er ikkje i ein slik situasjon at næringsaktørane står i kø for å etablere seg i Bygland og dermed er det vanskeleg å leggje langsiktige planar for ferdigregulert næringsareal. Like fullt er det viktig å finne ein god balanse mellom å fylgje opp den enkelte næringsaktør sin eige ynskjer samtidig som kommunen har ferdigregulerte område som lett kan takast i bruk.

Eit stort og krevjande område som er i kjømda, er ynskje om store næringsareal til fornybar energi. Her er det også lovendingar på gang der staten ynskjer å gje den enkelte kommune eit større ansvar med bla å handsame større utbyggingar etter plan og bygningslova. Planane har vært på høyring og kan kome på plass alt komande haust. Det bør også her gjerast merksam på at Bygland kommune saman med Evje og Hornnes kommune eig et selskap som ynskjer å utvikle Syrtveit (eit større område nord for Evje/sør for Byglandsfjord) til grøne industriføremål. Lykkes ein med dette vil det ha potensielt store positive konsekvensar for begge kommunane.

5. Kommunen bør sørge for at vedtektene oppdateres med klargjørende regler om klagesaksbehandling samt administrasjonens fullmaktsgrense

Denne saka er delegert til ny næringsansvarleg og er forventa ferdig ila 2023

6. Kommunen bør utarbeide en saksbehandlingsrutine for næringsfondet som inkluderer hvilke krav forvaltningsloven og vedtektene stiller til saksbehandlingen

Denne saka er også delegert til ny næringsansvarleg. Punkt 5 og 6 heng i hop og skal ferdigstillast ila 2023.

Vurdering:

Det vises til kommunedirektørens tilbakemelding på rapport «Næringsutvikling og oppfølging av politiske vedtak». Føremålet med denne oppfølginga er å sjå til at kommunedirektør har fylgt opp anbefalingane i rapporten på ein tilfredsstillande måte.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tek kommunedirektørens tilbakemelding til orientering. Kontrollutvalet ber om tilbakemelding når alle anbefalingane i rapporten er fylgt opp og seinast innan utgangen av 2023.

SAK 09/23 REVISOR ORIENTERAR

Handsaming i møte:

Eigarskapskontroll Setesdal Miljø og Gjenvinning vert lagt fram på neste møte i kontrollutvalet.

Vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Inger Lise Austrud

Bakgrunn for saka:

Det er kontrollutvalets ansvar å sjå til at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterar løpande gjennom året om relevante saker og tema. På denne måten held kontrollutvalet seg informert om det løpande revisjonsarbeidet.

Dei tema revisor orienterar om vil bli protokollført.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.

FAST POST

Vidare arbeid i kontrollutvalet: Neste møte i kontrollutvalet er 26.06.23

EVENTUELT

REFERATSAKER

REF 01/23 FORVALTNINGSREVISJON «BARN I LAVINNTEKTSFAMILIER I IVELAND KOMMUNE» (vedlegg i epost)

Kontrollutvalet tek referatsaka til orientering.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 11/23

Møtedato: 26.06.23

Sakshandsamar: ILA

SAK 11/23 EIGARSKAPSKONTROLL SETESDAL MILJØ OG GJENVINNING IKS

Vedlegg:

Rapport frå Agder Kommunerevisjon IKS, datert april 2023.

Saksopplysningar:

Generelt:

Eigarskapskontroll er ein del av kontrollutvalets kontrollverksemd, jf. kommunelova § 23-4. Eigarskapskontroll er ei av dei lovpålagte oppgåvene til kontrollutvalet og utvalet skal sjå til at det vert gjennomført kontroll med den som utøver kommunens eigarinteresse og utøver mynde og på den måte som er fastsett i den aktuelle verksemda. I kontrollen inngår også ei vurdering av den som utøver eigarinteressene gjer dette i samsvar med kommunens vedtak og forutsetningar for forvaltninga av kommunens eigarinteresser.

Det å bidra til forbetring er eit viktig aspekt for kontrollutvalet ved gjennomføring av eigarskapskontroll.

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS er prioritert i plan for eigarskapskontroll for gjeldande periode. Kontrollutvalet bestilte denne eigarskapskontrollen i september 2021. Prosjektplan vart godkjent i møte i november 2021.

Agder Kommunerevisjon leverte endeleg rapport frå prosjektet i slutten av april 2023.

Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS er eit interkommunalt selskap eigd av kommunane Bykle, Valle, Bygland, Evje og Hornnes og Iveland. Foremålet med selskapet er å take vare på alt avfall i regionen på ein miljømessig, teknisk og økonomisk forsvarleg måte, ved at kommunane overfører dette ansvaret til selskapet.

Bakgrunn og problemstilling:

Følgande problemstilling ligg til grunn for prosjektet:

«Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?»

Problemstillinga er besvart ved å innhente informasjon knytt til mellom anna: (utdrag frå rapporten)

- *Stiftelsesdokumenter*
- *Hvilke føringer og rutiner har kommunen for eieroppfølging av selskapet?*
- *I hvilken grad følges de vedtatte prinsippene for eierstyring overfor selskapet?*
- *Er det utarbeidet egen eierstrategi for Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS?*
- *Hvem er valgt som eierrepresentant fra kommunen til representantskapet til selskapet?*
- *Har eier rutiner for dialog med selskapet utover det som skjer i representantskapet?*

- *Hvilken informasjon og rapportering får kommunen som eier fra selskapet?*
- *Gjennomføres det eiermøter mellom kommunen som eier og selskapet?*
- *Har kommunen etablert rutiner for evaluering av sine eierinteresser?*
- *Har eier opprettet en valgkomite?*
- *På hvilket grunnlag velges styremedlemmer?*
- *I hvilken grad evalueres styret og er det tegnet styreforsikring?*

Rapporten har på vanleg måte vore på høyring hjå kommunedirektør, styret og selskap. Høyringssvara er på s. 26 i rapporten.

Revisjonen vil presentere rapporten i møte. Dagleg leiar og styreleiar i selskapet er og invitert til møte.

Hovedfunn og konklusjon:

Revisor konkluderer med: (utdrag frå rapporten)

Undersøkelsen viser at det gjøres mye bra eieroppfølging i kommunen. Det er revisjonens konklusjon at med unntak av noen lovbestemmelser så utøves eieroppfølgingen i hovedsak i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og kommunestyrets vedtak. Det er lagt til rette for et klart skille mellom monopolvirksomhet og konkurransevirkosomhet noe revisjonen påpeker er viktig. Sentrale folkevalgte representerer eierkommunene i representantskapet og sakspapirer sendes ut med god nok frist før møtene i representantskapet for å nevne noe.

Revisjonen mener imidlertid at det er grunnlag for å gi anbefalinger basert på normer for god eierstyring og KS sine anbefalinger. Revisjonen vil av denne grunn komme med 11 anbefalinger i pkt 7 i rapporten.

Revisors tilrådingar:

Revisor kjem med følgende tilrådingar:

- Revisjonen anbefaler kommunen at det gis god folkevalgtopplæring om eierskap og eierstyring, jf pkt 5.3.
- Revisjonen anbefaler at i og med at det utarbeides eierskapsmeldinger i hver valgperiode jf koml § 26-1, så bør man foreta en årlig rapportering til kommunestyret om økonomi og viktige saker i selskapet, jf pkt 5.4.
- Revisjonen anbefaler at selskapsavtalen oppdateres med lovhenviing etter ny kommunelov ved neste revisjon jf pkt 5.5.
- Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer å avholde eiermøter ut over representantskapsmøtene, for å sikre gjensidig informasjon mellom eierkommune og selskap, jf pkt 5.6
- Revisjonen anbefaler at man etablerer rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret jf pkt 5.9.
- Revisjonen anbefaler at kommunen foretar en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv jf pkt 5.10.
- Innføre en ordning som sikrer at styreverv rutinemessig blir innmeldt i KS styrevervregister, jf pkt 5.11.
- Revisjonen anbefaler at rekruttering til styret ikke bør begrensas til kommunalt ansatte jf pkt 5.14
- Revisjonen anbefaler at det nedtegnes i eierstrategi at det skal gjennomføres årlige styreevalueringer, jf pkt 5.15.

- Revisjonen anbefaler at man ved revisjon av selskapsavtalen vurderer en ordning hvor man oppnevner numeriske vararepresentanter jf pkt 5.16.
- Revisjonen anbefaler at Bygland kontrollutvalg og kommunens revisor blir varslet fra kommunen om representantskapsmøter i SMG, jf. pkt 5.18.

For nærare detaljer vises det til rapporten og til revisjonens presentasjon i møte.

Vurderingar:

Slik sekretariatet vurderer saka bør tilrådingane frå revisor blir følgt opp for å få ei forbedra eigarstyring. Sekretariatet anser rapporten å svare ut kontrollutvalets bestilling.

Det er kommunestyret som fattar vedtak i saka etter innstilling frå kontrollutvalet. Det bør settast ein frist for tilbakemelding til kontrollutvalet som gir tilstrekkeleg tid til å foreta naudsynt oppfølging av tilrådingane.

Framlegg til innstilling:

Kommunestyret tar rapporten «Eigarskapskontroll Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS» frå Agder Kommunerevisjon IKS til orientering.

Kommunestyret ber kommunen/ eigarrepresentant/ selskapet følge opp tilrådingane i rapporten.

Kommunestyret ber kommunen/ eigarrepresentant/ selskapet rapportere skriftleg til kontrollutvalet om korleis revisors tilrådingar er følgt opp innan 20. september 2023.

Eierskapskontroll i Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

Rapport til Bygland kontrollutvalg **2023**

Postadr.: Agder Kommunerevisjon IKS
Postboks 4
4685 Nodeland
Hovedktr. Tollbodgata 37
Org.nr. 987 183 918

E-post: post@agderkomrev.no
Hjemmeside: www.agderkomrev.no
Telefon Kr.sand: 901 06 118
Telefon Evje: 977 60 455

Avd. Setesdal
Kasernevegen 19
4735 Evje

SAMMENDRAG

Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS (heretter SMG) er et interkommunalt selskap eid av fem kommuner i Setesdal. Formålet med selskapet er å ta vare på alt avfall i regionen på en miljømessig, teknisk og økonomisk forsvarlig måte. Selskapet har ansvar for innsamling og håndtering av avfall fra abonnenter i eierkommunene, driver komposteringsanlegg, gjenvinningsanlegg, deponi for restavfall og annen generell avfallsbehandling i tillegg til en gjenvinningsstasjon i hver av eierkommunene. Selskapet omsetter årlig for ca. 25 mill. hvorav ca. 90 prosent kommer fra aktiviteter innen selvkostområdet.

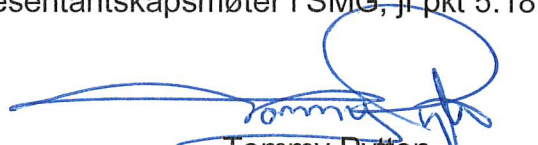
Undersøkelsen viser at store deler av eierstyringen er i tråd med lovverket og anbefalingene fra KS. Det er lagt til rette for et klart skille mellom monopolvirksomhet og konkurransevirkosomhet noe revisjonen synes er viktig, sentrale folkevalgte representanter eierkommunene i representantskapet og sakspapirer sendes ut med god nok frist før møtene i representantskapet, for å nevne noe.

Revisjonens anbefalinger er ment å styrke den folkevalgte kontrollen med selskapet i tråd med KS sine anbefalinger for eierstyring. Revisjonen anbefaler at kommunestyrene i eierkommunene bør:

- Revisjonen anbefaler kommunen at det gis god folkevalgtopplæring om eierskap og eierstyring, jf pkt 5.3.
- Revisjonen anbefaler at i og med at det utarbeides eierskapsmeldinger i hver valgperiode jf koml § 26-1, så bør man foreta en årlig rapportering til kommunestyret om økonomi og viktige saker i selskapet, jf pkt 5.4.
- Revisjonen anbefaler at selskapsavtalen oppdateres med lovhenvvisning etter ny kommunelov ved neste revisjon jf pkt 5.5.
- Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer å avholde eiermøter ut over representantskapsmøtene, for å sikre gjensidig informasjon mellom eierkommune og selskap, jf pkt 5.6
- Revisjonen anbefaler at man etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret jf pkt 5.9.
- Revisjonen anbefaler at kommunen foretar en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv jf pkt 5.10.
- Innføre en ordning som sikrer at styreverv rutinemessig blir innmeldt i KS styrevervregister, jf pkt 5.11.
- Revisjonen anbefaler at rekruttering til styret ikke bør begrenses til kommunalt ansatte jf pkt 5.14
- Revisjonen anbefaler at det nedtegnes i eierstrategi at det skal gjennomføres årlige styreevalueringer, jf pkt 5.15.
- Revisjonen anbefaler at man ved revisjon av selskapsavtalen vurderer en ordning hvor man oppnevner numeriske vararepresentanter jf pkt 5.16.
- Revisjonen anbefaler at Bygland kontrollutvalg og kommunens revisor blir varslet fra kommunen om representantskapsmøter i SMG, jf pkt 5.18.

Kristiansand, 26.04.23

Tor Ole Holbek
Revisjonsdirektør

Tommy Pytten
Statsautorisert revisor

INNHALDSFORTEGNELSE

SAMMENDRAG	2
1 INNLEDNING	6
1.1 Bakgrunn og bestilling	6
1.2 Problemstilling	6
1.3 Kilder til kriterier	6
1.4 Metode og gjennomføring	7
1.5 Om selskapet	7
1.6 Høring	7
2 KRITERIER	8
2.1 Kilder til kriterier og KS sine anbefalinger	8
2.2 Anbefalinger om eierstyring generelt	9
2.3 Anbefalinger om styre og styrevalgprosesser	11
3 STYRINGSKONTROLLER OG STYRINGSDIALOG I SMG	14
3.1 Velge selskapsform ut fra formål og behov	14
3.2 Skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet	14
3.3 Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap	14
3.4 Utarbeidelse av årlige eierskapsmeldinger	15
3.5 Utarbeide og revidere selskapsstrategi og selskapsavtale	15
3.6 Gjennomføre eiermøter jevnlig	15
3.7 Sentrale folkevalgte bør oppnevnes som representanter i eierorganet	16
3.8 Innkallingsfrist til representantskapsmøter	16
3.9 Informasjon til kontrollutvalg og kommunens revisor	16
3.10 Innmelding i arbeidsgiverorganisasjon	16
3.11 Sørge for at styret utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften	16
4 STYREVALGPROSESSER I SMG	17
4.1 Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret	17

4.2	Vedtektsfeste bruk av valgkomité ved styreutnevnelser	17
4.3	Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i styret	18
4.4	Oppnevning av vararepresentanter.....	18
4.5	Sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styret	18
4.6	Etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret	19
4.7	Foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv	19
4.8	Registrere styreverv i KS styrevervregister	19
5	VURDERINGER	20
5.1	Velge selskapsform ut fra formål og behov.....	20
5.2	Skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet	20
5.3	Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap.....	20
5.4	Utarbeidelse av årlige eierskapsmeldinger	20
5.5	Utarbeide og revidere selskapsstrategi og selskapsavtale	20
5.6	Gjennomføre eiermøter jevnlig	21
5.7	Sentrale folkevalgte bør oppnevnes som representanter i eierorganet	21
5.8	Innkallingsfrist til representantskapsmøter	21
5.9	Etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret	21
5.10	Foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv	21
5.11	Registrere styreverv i KS styrevervregister	22
5.12	Innmelding i arbeidsgiverorganisasjon	22
5.13	Sørge for at styret utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften.....	22
5.14	Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret	22
5.15	Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i styret	23
5.16	Oppnevning av vararepresentanter.....	23
5.17	Sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styret	23
5.18	Informasjon til kontrollutvalget og kommunens revisor	24
6	KONKLUSJON	24
7	ANBEFALINGER.....	25

HØRINGSUTTALELSER	26
VEDLEGG	27
7.1 Vedlegg 1: - egenerklæringer fra styret.....	27
7.2 Vedlegg 2: egenerklæringer fra representantskapet.....	29

1 Innledning

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper, jf. kommunelovens § 23-2 med tilhørende forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Slik eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4.

1.1 Bakgrunn og bestilling

Kontrollutvalget i Bygland vedtok i sak 10/21 å bestille en eierskapskontroll for selskapet «Setesdal Miljø og gjenvinning (SMG)». Revisjonen la i sak 16/21 frem en prosjektplan for kontrollutvalget, som kontrollutvalget vedtok. Likelydende plan ble vedtatt i de fire andre eierkommunene.¹

1.2 Problemstilling

Kontrollutvalgene har vedtatt følgende problemstilling:

«Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?»

For å svare på problemstillingen vil revisjonen innhente informasjon knyttet til blant annet:

- Stiftelsesdokumenter
- Hvilke føringer og rutiner har kommunen for eieroppfølging av selskapet?
- I hvilken grad følges de vedtatte prinsippene for eierstyring overfor selskapet?
- Er det utarbeidet egen eierstrategi for Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS?
- Hvem er valgt som eierrepresentant fra kommunen til representantskapet til selskapet?
- Har eier rutiner for dialog med selskapet utover det som skjer i representantskapet?
- Hvilken informasjon og rapportering får kommunen som eier fra selskapet?
- Gjennomføres det eiermøter mellom kommunen som eier og selskapet?
- Har kommunen etablert rutiner for evaluering av sine eierinteresser?
- Har eier opprettet en valgkomite?
- På hvilket grunnlag velges styremedlemmer?
- I hvilken grad evalueres styret og er det tegnet styreforsikring?

1.3 Kilder til kriterier

Til grunn for eierskapskontrollen ligger lovkrav i kommuneloven (kl) og lov om interkommunale selskaper (IKS-loven). Revisjonen vil også legge «Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll» fra Kommunesektorens organisasjon (KS) til grunn for kontrollen.

Kommunestyret har vedtatt «Eigarskapsmelding» i møte 05.11.2020 (sak 80/20). Revisjonen vil se på i hvilken grad den vedtatte eierskapsmeldingen fastsetter

¹ Bykle sak 20/21, Iveland sak 186/21, Evje og Hornnes sak 17/21 og Valle sak 19/21.

eierstyringsprinsipper i tråd med lov og anbefalinger. Revisjonen vil også se på i hvilken grad kommunen har eieroppfølging og utøver et aktivt eierskap overfor SMG i samsvar med vedtatte prinsipper for eierstyring.

1.4 Metode og gjennomføring

Revisjonen følger NKRFs standard for eierskapskontroll, RSK 002². Denne standarden beskriver hva som er god kommunal revisjonsskikk for eierskapskontroller.

Revisjonen har hentet inn en egenerklæring fra styret og fra hver av eierrepresentantene. I et interkommunalt selskap er det operative eierorganet et representantskap med medlemmer fra hver av eierkommunene. Eierrepresentantene er den eller de menneskene som sitter i representantskapet og ivaretar eierskapet på vegne av kommunen.

I tillegg har revisjonen innhentet og gjennomgått følgende dokumenter:

- Selskapsavtale for Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS
- Styreprotokoller for perioden 2019-2022
- Eierstyringshåndboka «Eigarstyring og rutinar for dialog mellom kommunane og interkommunale verksemdar i Setesdal³»
- Avfallsplan for Setesdal
- Årsplan for styret
- Årsberetninger 2020 og 2021
- Møteinnkallinger og referater fra representantskapsmøter 15.06 2022, 21.6 2021 og 18.12 2019

1.5 Om selskapet

Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS er et interkommunalt selskap eid av kommunene Iveland, Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle. Formålet med selskapet er ifølge selskapsavtalen å ta vare på alt avfall i regionen på en miljømessig, teknisk og økonomisk forsvarlig måte, ved at kommunene overfører dette ansvaret til selskapet.

Selskapet har ansvar for innsamling og håndtering av avfall fra abonnenter i eierkommunene. Administrasjonen ligger på Syrtveit i Evje og Hornnes kommune, hvor selskapet også driver komposteringsanlegg, gjenvinningsanlegg, deponi for restavfall og annen generell avfallsbehandling. I tillegg driver selskapet en gjenvinningsstasjon i hver av eierkommunene, hvor de tar imot avfall fra innbyggerne. Selskapet har i dag 17 ansatte fordelt på 15,8 årsverk. Fra 01.11.2019 begynte selskapet å samle inn husholdningsavfall og kommunalt næringsavfall i egenregi. Selskapet omsetter årlig for ca. 25 mill. hvorav ca. 90 prosent kommer fra aktiviteter innen selvkostområdet.

1.6 Høring

Rapporten er sendt på høring til den som utøver kommunens eierfunksjon og til selskapet ved daglig leder. Høringssvar følger på side 26 i rapporten.

² Fastsatt av NKRFs styre 12.8.2020, og trådt i kraft 30.9 2020.

³ Denne er udatert, og det fremgår ikke av eierstyringshåndboka hvem som har vedtatt den. Lovreferansene i eierstyringshåndboka er til gammel kommunelov, så det er derfor rimelig å anta at den er vedtatt før (og ikke oppdatert etter) 2018. Revisjonen har fått denne oversendt fra styret i SMG.

2 Kriterier

2.1 Kilder til kriterier og KS sine anbefalinger⁴

Kontrollkriterier er de krav, normer og/eller standarder som utøvelsen av eierskapet skal vurderes opp mot. Aktuelle kilder til kontrollkriterier i denne undersøkelsen er hentet fra:

- lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kompl.)
- lov 29. januar 1999 om interkommunale selskap (IKS-lova)
- KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll (2020)
- Eierkommunenenes eiermeldinger
- Selskapsavtalen

Kommunesektorens organisasjon (KS) har utarbeidet 21 anbefalinger for hvordan forvalte eierskapet, samt hvilke system og rutiner kommunen bør etablere. Anbefalingene er ikke rettslig bindende men er anbefalt å følges. Anbefalingen tar for seg følgende 21 temaer, og kan leses i sin helhet på KS nettsider.

Tabell 1: KS 21 anbefalinger

KS 21 anbefalinger for god eierstyring	
1	Velge selskapsform ut fra formål og behov
2	Skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet
3	Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap
4	Utarbeidelse av årlige eierskapsmeldinger
5	Utarbeide og revidere styringsdokumenter
6	Gjennomføre eiermøter jevnlig
7	Sentrale folkevalgte bør oppnevnes som representanter i eierorganet
8	Innkallingsfrist til representantskapsmøter
9	Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret
10	Vedtøksfeste bruk av valgkomité ved styreutnevnelser
11	Sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styret
12	Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i styret
13	Styresammensetning i konsernmodell
14	Oppnevne av vararepresentanter
15	Etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret
16	Foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv
17	Registrere styreverv i KS styrevervregister
18	Sørge for at selskapene melder seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon
19	Sørge for at styret utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften
20	Særlig om administrasjonssjefens rolle i kommunale foretak
21	Utøvelse av tilsyn og kontroll

Vi vil i denne eierskapskontrollen gruppere anbefalingene i to grupper: 1) generelle eierskapsprinsipper (anbefaling 1-8 og 18-19) og 2) anbefalinger knyttet til styre og styrevalgprosesser (anbefaling 9-17). Anbefaling nr. 13 og 20 angår spesielt hhv konsern og kommunale foretak, og er derfor ikke aktuelle i denne eierskapskontrollen.

⁴ <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/AnbefalingerEierskap2020.PDF>

2.2 Anbefalinger om eierstyring generelt

Eierstyring handler om folkevalgt kontroll over selskapene og at kommunene som eiere skal få mest mulig ut av selskapene i form av at formålet oppfylles. Kommunens selskaper forvalter ofte store verdier og ivaretar viktige tjenester på vegne av kommunen. Det er derfor viktig at selskapsform velges ut fra formål og behov⁵. KS understreker også hvor viktig det er å kommunisere klart hva kommunen ønsker å oppnå med sine selskaper og samarbeid.

Selskaper som opererer i et marked i konkurranse med andre aktører, samtidig som de utfører kommunal- eller fylkeskommunale oppgaver som ikke skjer i konkurranse med andre, bør sørge for et skille mellom de to delene for å unngå brudd på reglene om offentlig støtte⁶.

Noen typer kommunale selskap driver både konkurranseutsatt virksomhet og lovpålagte oppgaver som er skjermet fra konkurranse. Renovasjonsselskaper er et godt eksempel fordi de både samler inn og håndterer husholdningsavfall og konkurrerer om oppdrag i et fritt marked. Selskapene har på denne måten en blandet virksomhet. Her kan det oppstå spørsmål om den delen av selskapet som konkurrerer i markedet mottar en eller annen form for offentlig støtte (fordeler med en økonomisk verdi), og om denne støtten er i strid med regelverket om offentlig støtte. Det sentrale her er at selskapets konkurranseutsatte virksomhet ikke må subsidieres av offentlige midler ved at denne delen mottar fordeler, for eksempel i form av husleie under markedspris eller rimelig lån av personell og utstyr fra den skjermede delen av virksomheten. Slike fordeler kan innebære ulovlig krysssubsidiert av den konkurranseutsatte virksomheten, og er ikke tillatt. Prinsippet er at den konkurranseutsatte delen av selskapet som utgangspunkt, skal kunne stå økonomisk på egne ben, og selv må bære alle kostnader knyttet til virksomheten eller en forholdsmessig andel av kostnadene ved tjenester den har felles med den skjermede delen av virksomheten.

Eierstyring er i stor grad en folkevalgt oppgave, og det er derfor viktig at de folkevalgte har god kunnskap om eierskap og de selskapene kommunen eier⁷. Det kan for eksempel ivaretas ved å avholde eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte tidlig i perioden. Det er viktig at kommunestyret som eier får kunnskap og innsikt i omfanget av selskapsorganisering og de styringsmuligheter kommunen har for de selskapene kommunen har eierandeler i. Det er også viktig at de folkevalgte får innsikt i de ulike rollene de har som folkevalgte, som styremedlemmer eller som medlemmer av representantskap. Rollen som folkevalgt i kommunestyret er ulik den rollen man har i et selskapsorgan. Det er viktig å være bevisst roller, styringslinjer og ansvarsfordeling.

Eierstyringen foregår primært på to måter: gjennom styringsdokumenter som vedtas av de folkevalgte i eierkommunene og gjennom det operative eierorganet. I interkommunale selskaper er det operative eierorganet et representantskap. Anbefaling nr 4 og 5 handler om styringsdokumenter, anbefaling 6 om eiermøter og anbefaling 7 og 8 handler om representantskapet.

⁵ KS anbefaling nr 1: Velge selskapsform ut fra formål og behov

⁶ KS anbefaling nr 2: Skille mellom monopol og konkurransevirkosmhet

⁷ KS anbefaling nr 3: Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap

Eiermeldingen er en oppsummering av kommunens eierportefølje som ofte også klargjør kommunens eierpolitikk. Kommunestyret eller fylkestinget skal etter kommuneloven § 26-1 minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som blant annet fastsetter overordnede prinsipper for kommunens eller fylkeskommunens eierskap. KS påpeker at lovens krav om utarbeiding av eierskapsmeldinger én gang i valgperioden ikke er til hinder for at dette kan skje oftere, og anbefaler at eiermeldingen oppdateres årlig i kommuner med eierandeler i mange selskaper⁸. Hvis dette ikke skjer fullt så ofte, så anbefaler KS at kommunestyret uansett bør få seg forelagt en rapport om selskapene hvert år som omhandler økonomi, spesielle saker, utfordringer med å nå målsetting osv.

De viktigste styringsdokumentene er kommunenes eiermeldinger, selskapsavtaler/vedtekter og selskaps-spesifikke eierstrategier. En eiermelding er en kommunes "status" over sitt eierskap i de selskap kommunen har eierandeler i, og vil derfor ofte være særegen for hver av eierkommunene, og nødvendigvis noe generell i innhold. Mer spesifikke målsettinger og forventninger til det enkelte selskap kan vedtas i en eierstrategi, som er et dokument som angir kommunens/eiers rammer og retningslinjer for eierskapet til selskapet. Den sier noe om hva eier vil med sitt eierskap i selskapet, hva selskapet skal drive med og hvilket formål det skal ha. Det er viktig at styringsdokumenter og avtaler revideres jevnlig slik at styringsdokumentene til enhver tid samsvarer med eiernes intensjoner⁹.

I tillegg til styringsdokumentene og eierorganet anbefaler KS at det jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet¹⁰. Noen ganger har eierne behov for å diskutere strategier seg imellom uten å treffe formelle beslutninger. Dette bør kunne gjøres uten å måtte innkalle til møte i representantskapet etter de formelle reglene i loven. Et eiermøte er et møte mellom kommunen/e som eier, styret og daglig leder for selskapet. Et eiermøte er ikke lovregulert og er en uformell arena der det ikke skal treffes vedtak, men hvor både eieren og selskapet kan ha gjensidig informasjonsutveksling, forventningsavklaringer og drøfte generell utvikling og rammevilkår for virksomheten. Det bør ikke legges føringer eller «gis signaler» i eiermøtene som kan anses å gripe inn i styrets myndighetsområde. Formell eierstyring skjer i representantskapet. Eiermøtene er uforpliktende for eierne og for selskapet.

I interkommunale selskaper (IKS) er det operative eierorganet et representantskap. Representantskapet er selskapets øverste myndighet og behandler selskapets regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet. Det består av representanter fra alle eierne. KS anbefaler som en hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentant i eierorganet¹¹.

KS anbefaler at bestemmelser om innkallingsfrist bør tas inn i selskapsavtalen¹². Representantskapet er det formelle eierorganet og har den øverste myndigheten i selskapene. Det er derfor viktig at de får saksdokumenter i god tid slik at de rekker å

⁸ KS anbefaling nr 4: Utarbeidelse av årlige eierskapsmeldinger

⁹ KS anbefaling nr 5: Utarbeide og revidere selskapsstrategi og selskapsavtale

¹⁰ KS anbefaling nr 6: Gjennomføre eiermøter jevnlig

¹¹ KS anbefaling nr 7: Sentrale folkevalgte bør oppnevnes som representanter i eierorganet

¹² KS anbefaling nr 8: Innkallingsfrist til representantskapsmøter

sette seg inn i sakene og slik at det tas hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

Kommunalt tilknyttede selskaper organisert som selvstendige rettssubjekter har ikke et avledet medlemskap i KS gjennom kommunens eierskap. Selskapet må selv melde seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon for å være omfattet av organisasjonens tariffavtaler og det interessepolitiske arbeidet organisasjonen gjør. KS anbefaler derfor for at eierne skal sørge for at selskapet melder seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon.¹³

KS anbefaler også at eierne skal sørge for at styret utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften.¹⁴ Kommunale selskaper forvalter fellesskapets ressurser. Forvaltningen skal derfor skje på en måte som samsvarer med befolkningens oppfatninger om rett og galt. Kommunenes omdømme vil også avhenge av hvordan en forvalter sitt samfunnsansvar gjennom egne selskaper. Et mål for mange kommunale selskaper er at driften og virksomheten skal være ansvarlig i et samfunnsperspektiv.

Etikk er en viktig del av de vurderinger som gjøres i forbindelse med det å drive et selskap, fordi de etiske holdningene legger grunnlaget for hvordan man faktisk handler. For å legge til rette for at styret har et aktivt forhold til retningslinjene bør de diskuteres og eventuelt revideres årlig.

KS anbefaler derfor at kommunens selskaper bør ha en aktiv og bevisst holdning til etiske spørsmål, gjerne fastlagt i egne etiske retningslinjer som utarbeides for og brukes aktivt i det enkelte selskap.

2.3 Anbefalinger om styre og styrevalgprosesser

KS gir en rekke anbefalinger som skal bidra til at selskapet får et godt, profesjonelt styre. Den grunnleggende tanken er at styrets rolle er å ivareta selskapets interesser, og at det derfor ikke skal være en arena der ulike særinteresser er representert. Slike særinteresser kan for eksempel være politiske partier eller eierkommuner. Styremedlemmene skal ivareta selskapets interesse og eierne totalt sett på best mulig måte, sett ut ifra selskapets formål og innenfor lovens rammer. Styremedlemmet skal ikke representere politiske partier, kommunen eller andre interessenter.

Det er eiers ansvar å sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset selskapets virksomhet¹⁵. Hensikten er at styret skal gjenspeile og representere selskapets behov. Styret bør derfor ha ulike og supplerende kompetanse i økonomi, organisasjon, om markedet selskapet opererer i, og alle styrerepresentantene må ha faglig innsikt og en interesse for selskapets formål. For å oppnå dette bør eierkommunen definere forventet kompetanse og kapasitet til styremedlemmene. Kommunen kan ta utgangspunkt i selskapets formål, langsiktige strategier og situasjonsbestemte forhold de neste årene.

¹³ KS anbefaling nr 18: Sørge for at selskapene melder seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon

¹⁴ KS anbefaling nr 19: Sørge for at styret utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften

¹⁵ KS anbefaling nr 9: Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret

Styret bør altså ha kompetanse som komplementerer hverandre. For å sikre utvikling av nødvendig kompetanse i styret anbefaler KS at styret etablerer følgende rutiner¹⁶:

- Foreta en egevaluering hvert år.
- Vurdere behovet for ekstern styreopplæring.
- Nye styremedlemmer skal gis opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling.
- Gjennomføre egne styreseminarer om roller, ansvar og oppgaver.
- Fastsette en årlig plan, herunder møteplan, for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
- Gi en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport.

Ordningen med valgkomité er ikke lovregulert, og KS anbefaler derfor at ordningen nedfelles i selskapsavtalen¹⁷. Hensikten med en valgkomite er at den skal vurdere styrets samlede kompetanse, identifisere hvordan styret best kan kompletteres og foreslå kandidater som har den kompetansen styret trenger.

KS påpeker at det bør være forsvarlige og gjennomtenkte prosesser rundt valg av kandidater i styrene med fokus på kompetanse og personlige egenskaper. Ansvar, rolleforståelse og habilitet er viktige tema. En valgkomité kan arbeide langsiktig og bruke god tid på å kartlegge og finne egnede styrekandidater med den rette kompetansen og bidra til at helheten ivaretas ved den endelige sammensetningen av styret.

KS anbefaler at valgkomitéen har en dialog med styret før forslag til styrekandidater fremmes, og at valgkomitéen begrunner sine forslag.

I henhold til IKS-loven § 10 er det krav om balansert kjønnsrepresentasjon i styrene. Kjønnsbalansen bør sikres både blant de faste medlemmene til styret og blant varamedlemmene. Dette er også tatt med i KS sine anbefalinger¹⁸.

KS har også en anbefaling om at varamedlemmer bør velges numerisk, og altså ikke personlig vararepresentant for hvert styremedlem¹⁹. Lovverket gir mulighet for å utpeke enten personlige eller numeriske vara. Med numeriske vararepresentanter vil første vara møte uansett hvilket styremedlem som melder forfall, mens personlige vararepresentanter vil møte dersom deres representant melder forfall.

Anbefalingen om numerisk vara er gitt ut fra behovet for kontinuitet og kompetanse. Det vil si at 1. varamedlem alltid stiller ved faste styremedlemmers fravær, uansett hvem som er fraværende. 1. varamedlem bør rykke opp som fast styremedlem dersom et av de faste styremedlemmene fratrer i løpet av valgperioden, og inntil neste ordinære representantskapsmøte holdes.

En ordning med numeriske vararepresentanter vil føre til at første vararepresentant møter oftere og dermed får bedre oversikt over sakene som skal behandles. Vararepresentanter, i likhet med styremedlemmer, representerer verken eiere eller interessegrupper, og skal fatte avgjørelser som er til selskapets beste.

¹⁶ KS anbefaling nr 12: Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i styret

¹⁷ KS anbefaling nr 10: Vedtektsfeste bruk av valgkomité ved styreutnevnelser

¹⁸ KS anbefaling nr 11: Sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styret

¹⁹ KS anbefaling nr 14: Oppnevning av vararepresentanter

I tråd med denne anbefalingen har fire av de fem²⁰ Eiermeldingene tatt inn formuleringer om at «vararepresentanter til styret skal normalt velges i nummerrekkefølge.» I tillegg til disse anbefalingene som skal sikre gode styrevalgprosesser kommer KS med tre konkrete anbefalinger:

Det anbefales at styrene har faste rutiner for å håndtere mulig habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styret i selskaper²¹.

Spørsmål om inhabilitet når virksomhet er lagt til selskaper kan oppstå på to måter. For det første kan det oppstå inhabilitet i saker som selskapet skal behandle. Inhabilitet for ansatte og medlemmer av styrende organer i interkommunale selskaper er regulert i IKS-loven.

For det andre kan inhabilitet oppstå når kommunen skal behandle en sak hvor selskapet er part. Denne situasjonen er regulert i kommuneloven og forvaltningsloven.

Personer i de kommunale selskapenes eierorganer og styret må alltid vurdere sin egen habilitet i forhold til sakene som skal behandles, og bør si fra til organet dersom det kan foreligge forhold som kan lede til inhabilitet.

At en person er inhabil innebærer at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i en sak. Forvaltningsloven fastslår at en person er inhabil når han leder eller har en ledende stilling i, eller er medlem av styret for et selskap som er part i saken. Ingen kommunalt ansatte eller folkevalgte skal håndtere saker i kommunen eller fylkeskommunen som gjelder et selskap der de selv er styremedlem. Dette gjelder uansett om selskapet er privat eid eller helt eller delvis offentlig eid.

Kommunen bør i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmelding ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Denne bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar²².

Godtgjørelsen for styrevervet bør reflektere styrets økonomiske og strafferettslige ansvar, i tillegg til styremedlemmenes kompetanse og forventet tidsbruk, samt virksomhetens kompleksitet. Dette innebærer blant annet at honorar i selskaper som opererer i et marked og hvor det er betydelig risiko, bør reflektere dette ansvaret. Generelt bør styreleder godtgjøres høyere enn styremedlemmene pga. det særlige arbeidet som følger med styreledervervet. Det anbefales at selskapene gjør en konkret vurdering av behovet for styreforsikring for styremedlemmene. Forsikringen gjelder det økonomiske ansvaret, ikke det strafferettslige.

Kommuner og fylkeskommuner er avhengig av allmennhetens tillit når det gjelder både forvaltning og styring. Åpenhet rundt hvilke roller lokalpolitikere har er viktig for å unngå mistanke om rolleblanding. Alle som påtar seg styreverv og som sitter i ledelsen for kommunale foretak og selskaper bør derfor registreres i KS styrevervregister²³.

²⁰ Iveland, Bygland, Bykle og Valle

²¹ KS anbefaling nr 15: Etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret

²² KS anbefaling nr 16: Foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv

²³ KS anbefaling nr 17: Registrere styreverv i KS styrevervregister

3 Styringsdokumenter og styringsdialog i SMG

3.1 Velge selskapsform ut fra formål og behov

SMG er et interkommunalt selskap (IKS). Selskapet ble stiftet 01.07.2004.

Formålet med selskapet er ifølge selskapsavtalen § 3:

...å take vare på alt avfall i regionen på ein miljømessig, teknisk og økonomisk forsvarleg måte, ved at kommunane overfører dette ansvaret til selskapet.

Selskapets oppgaver er videre utdypet i formålsparagrafen.

Selskapet skal:

- etablere, eige og drive anlegg for mottak, handsaming og deponering av avfall i dei fem kommunane i samsvar med forureiningslov og konsesjonsvilkår,*
- vere ansvarleg for innsamling, transport og handsaming av alle avfallstypar etter lovverk og føresegner,*
- ta seg av all innsamling og vidare handsaming av slam frå reinseanlegg, septiktankar og lukka anlegg,*
- drive informasjon, samordning, rådgjeving og tilrettelegging vedkomande avfallshandtering,*

3.2 Skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet

Selskapet driver både konkurransevirkosomhet og monopolvirkosomhet. Styret påpeker imidlertid i egenerklæringen at selskapet ikke er aktive i konkurransevirkosomhet. Selskapet går ikke aktivt ut for å rekruttere kunder innen det private næringslivet. Dette skilles regnskapsmessig fra hverandre ved at alt næringsavfall som registreres på de enkelte næringskunder holdes adskilt i regnskapet og kontrolleres av revisjonen.

3.3 Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap

Det går frem av egenerklæringsskjemaene som eierrepresentantene har fylt ut at de fem eierkommunene i varierende grad har gjennomført folkevalgtopplæring om eierskap i perioden.

Eierrepresentantene i Valle og Evje og Hornnes oppgir i sin egenerklæring at det ikke har vært gjennomført slik opplæring i deres kommuner.

I Bykle ble det i 2019 gjennomført en tre timer lang opplæring i «eierstruktur i kommunale selskaper» og tre timer om «økonomi og budsjett».

I Iveland oppgir eierrepresentanten at det ikke har vært et eget opplegg om eierstyring eller lignende. Temaet har vært oppe i folkevalgtopplæringen, men eierrepresentanten sier at dette ikke er å betrakte som noen omfattende opplæring. Byglands eierrepresentant har ikke besvart spørsmålet.

3.4 Utarbeidelse av årlige eierskapsmeldinger

Alle de fem eierkommunene har en eierskapsmelding som er vedtatt i denne perioden²⁴.

De fem eierkommunene har nedfelt i Eiermeldingene at Eiermeldingene skal rulleres minst én gang i hver valgperiode²⁵. Det er ingen av kommunene som har vedtatt eller praktisert årlige Eiermeldinger.

3.5 Utarbeide og revidere selskapsstrategi og selskapsavtale

Styret oppgir i egenerklæringen at selskapsavtalen har vært evaluert to ganger i løpet av de siste elleve årene. Første gang i 2011 og igjen i 2017/2018. Det ble i 2011 gjennomført mindre endringer i selskapsavtalen. I 2017/2018 fant man det ikke relevant å gjøre endringer i selskapsavtalen. Mål og strategier for selskapet står nedfelt i selskapsavtalen. I representantskapsmøtene blir det i enkelte tilfeller gjort vedtak om særskilte mål utover de som fremgår av selskapsavtalen. Det vises her bl.a. til vedtak om særskilte krav til innsparing og særskilt evaluering etter overgang til innsamling i egenregi. For øvrig fremkommer vedtatte mål for selskapet i selskapets avfallsplan. Styret oppgir at de opplever målene som tydelige. Selskapets strategi legges ved utarbeidelse av avfallsplan. Avfallsplanen vil få en revisjon i løpet av 2023/2024 med en høring til eierkommunene.

En gjennomlesing av gjeldende selskapsavtale viser at den inneholder foreldede henvisninger til kommuneloven av 1992 som ble erstattet av ny kommunelov i 2018. Dette gjelder for eksempel henvisningen til kommuneloven § 26 nr. 1 i selskapsavtalens § 8.

Det er også pålegg i selskapsavtalen som i praksis ikke etterleves, som for eksempel at representantskapet skal velge valgmennd (selskapsavtalen § 7 nr. 5 første kulepunkt).

3.6 Gjennomføre Eiermøter jevnlig

Styret og Eierrepresentantene forklarer i egenerklæringene at det her har vært lagt opp til at representantskapets møter fyller rollen som Eiermøte. Det arrangeres ikke andre Eiermøter utover møtene i representantskapet. Daglig leder besøker i tillegg kommunestyrene i innledningen av en ny kommunestyreperiode og ved enkelte større saker.

Styret oppgir i egenerklæringen at på representantskapsmøtene deltar ordfører og varaordfører fra eierne. I tillegg har kommunedirektøren i kommunene møterett. For selskapet er det styreleder og daglig leder som møter, og en gang iblant har hele styret stilt på disse møtene. I representantskapsmøtene behandles årsmøtesakene

²⁴ Bykle sak 70/21, Valle sak 21/20, Bygland sak 80/20, Evje og Hornnes sak 5/21 og Iveland sak 34/20.

²⁵ Bykle 29.6 2021: «[...] rulleres ved behov, minst en gang i hver valgperiode (side 15).

Valle 1.4 2020: «[...] rulleres ved behov, minst en gang i hver valgperiode» (side 13).

Bygland 5.11 2020: «[...] rulleres ved behov, minst en gang i hver valgperiode (side 13).

Evje og Hornnes 28.1 2021 viser til kommuneloven § 26-1 som krever at kommunen minst en gang i valgperioden skal vedta en eierskapsmelding.

Iveland 5.4 2018: «[...] rulleres ved behov, minst en gang i hver valgperiode (side 13).

(årsberetning, årsregnskap, budsjett og økonomiplan). I tillegg tas andre aktuelle saker opp på møtene og det gis en generell informasjon fra selskapet (driften i selskapet, hva som rører seg i avfallsbransjen – krav fra statlige myndigheter, EU/EØS-krav og lign.). Informasjon om Returkraft AS hvor SMG er medeier er også vanlig her.

3.7 Sentrale folkevalgte bør oppnevnes som representanter i eierorganet

I Eiermeldinger og egenerklæringer fra representantskapsmedlemmene fremkommer det at Eierkommunene konsekvent oppnevner ordførerne som sin Eierrepresentant, med varaordføreren som vararepresentant.

3.8 Innkallingsfrist til representantskapsmøter

Innkallingsfristen til representantskapsmøtene er regulert i selskapsavtalen § 6 C:

Innkalling og sakliste skal sendast medlemene og varamedlemene med minst 4 vekers varsel, om ikkje stuttare frist er heilt naudsynt. Innkalling med sakliste skal også sendast kommunane med same frist.

3.9 Informasjon til kontrollutvalg og kommunens revisor

Det følger av koml § 24-6 og § 24-10 at kontrollutvalget og kommunens revisor skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være tilstede på disse. I dagens kommunelov står det direkte hvem som har plikt til å varsle kontrollutvalget. Departementet har imidlertid presisert i høringsutkast til endring²⁶ i kommuneloven at det er kommuner og fylkeskommuner som har plikt til å varsle kontrollutvalget

3.10 Innmelding i arbeidsgiverorganisasjon

SMG er medlem i Samfunnsbedriftene.

3.11 Sørge for at styret utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften

Selskapet har utarbeidet etiske retningslinjer. Styret oppgir i egenerklæringen at disse er presentert på personalmøter og at de etiske retningslinjene nå vurderes på nytt og fremmes som sak til styret i løpet av 2022/2023.

Flere av Eierrepresentantene viser i egenerklæringen til at dette følges opp fra representantskapets side i forbindelse med behandlingen av selskapets årsberetning.

²⁶ Høring – endringer i kommunelovens, publisert 23.06.2022

4 Styrevalgprosesser i SMG

4.1 Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret

I selskapsavtalen § 8 heter det:

Styret skal ha 5 medlemmer med personlege varamedlemmer, som vert valde av representantskapet for fire år om gongen, etter framlegg frå deltakarkommunane. Alle deltakarkommunar skal vere representert i styret.

Selskapsavtalen sier ikke hvem kommunene skal velge, men kommunene har også utarbeidet en eierskapshåndbok. I punkt 3.2 «Styret» står det blant annet at «Frå 2008 har ein innarbeidd ein praksis med rein administrativ representasjon i IKS-styra.»

I praksis så er det altså administrativt ansatte som representerer kommunene i styret. Det er, som beskrevet nærmere i 5.2 under, kommunedirektøren i kommunen som nominerer styremedlemmer. Revisjonen har ikke sett/mottatt protokoller fra kommunedirektørutvalget som viser behandling av slike styrenominasjoner.

4.2 Vedtektsfeste bruk av valgkomité ved styreutnevnelser

Det er ikke nedfelt i selskapsavtalen at det skal finnes en valgkomite, men det kan se ut til at § 7 nr 5 første kulepunkt forutsetter at det skal gjøres. Der står det at representantskapet når det er nødvendig skal gjøre en rekke valg, deriblant også utnevne valgkomite. Dette kan imidlertid tolkes dithen at det er opp til representantskapet å avgjøre om det er nødvendig, og praksis tyder på at representantskapet ikke har ment at dette har vært nødvendig.

Eierrepresentantene oppgir i egenerklæringene at det er kommunedirektørene i medlemskommunene som utgjør valgkomite for selskapet. I Eierstyringshåndboka står det i punkt 3.5 «Valnemnd» at

«Etter vedtak i representantskapa i 2008 utgjør rådmannsutvalet valnemnd for val av styremedlemmer til IKSa i valperioden. Dei skal også tilrå godtgjersle for styremedlemmer. Valnemnda skal sikre balanse i forhold til kompetanse og kjønn i styra. Tilrådinga frå valnemnda blir forankra i styret i Setesdal Regionråd og skal vedtakast i det einskilde representantskapet.»

Revisjonen har ikke sett protokoller eller annen dokumentasjon som viser at kommunedirektørene i kraft av å være valgkomite har gjort en evaluering av styrets kompetansebehov og koordinert styrekrutteringen for å sikre at styret samlet sett får bransjekompetanse, økonomikompetanse, juridisk kompetanse m.v. Uten slik dokumentasjon er det vanskelig beskrive hvordan kommunedirektørene har fungert som valgkomite.

Kommunedirektørene har rekruttert blant sine egne ansatte, en fra hver kommune. I selskapsavtalen står det at alle deltakerkommunene skal være representert i styret, og at hver representant skal ha en personlig vararepresentant (§ 8).

4.3 Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i styret

Eierrepresentantene oppgir at det ikke gjøres evaluering av styret utover det som fremkommer i årsmelding og lignende dokumenter. Styret selv oppgir i egenerklæringen at: «Styret har dessverre ikke gjennomført egevaluering. Dette settes opp i årsplan fra og med 2023.»

Styret oppgir i egenerklæringen at de inntil nylig har hatt stor kontinuitet, men har fra sommeren 2022 to nye styremedlemmer. Det er videre valgt ny styreleder da den forrige sluttet i sin jobb i Evje og Hornnes kommune. Det kom også inn ett nytt styremedlem i 2021. Nye styremedlemmer får på første møte en innføring i form av informasjon om selskapet og driften av dette. Styremøter avholdes i stor grad på Syrtveit avfallsanlegg og nye styremedlemmer får omvisning på området.

Styremedlemmene har ikke blitt tilbudt opplæring i perioden 2020 – 2022. Forrige styrekurs var i 2019 og ble avholdt sammen med styret i Setesdal Brannvesen IKS. KS-bedrift var den gang leid inn til å holde kurset.

Det settes opp styrekurs for alle styremedlemmene våren 2023 i regi av Samfunnsbedriftene. Denne gangen vil styrekurset kun være for styremedlemmene i SMG. Det legges opp til et utvidet kurs hvor én del er ordinært styrekurs og én del er knyttet til utfordringer i avfallsbransjen på kort og lang sikt.

Styret har satt opp et årshjul som plan for sitt arbeid. Det er i årsplanen lagt opp til seks styremøter i løpet av året. Det har unntaksvis forekommet at et planlagt møte har blitt avlyst, da man ikke har funnet det nødvendig å avholde møtet. Det avlegges også årsmelding som samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse.

4.4 Oppnevning av vararepresentanter

Styret oppgir i egenerklæringen at det er oppnevnt fem vararepresentanter, ett for hvert styremedlem fra eierkommunene. I selskapsavtalen står det at:

Styret skal ha 5 medlemmer med personlege varamedlemmer, som vert valde av representantskapet for fire år om gongen, etter framlegg frå deltakarkommunane. Alle deltakarkommunar skal vere representert i styret.²⁷

Det vil si at eierkommunene ikke har nedfelt i selskapsavtalen at vararepresentantene skal velges numerisk, men at det skal være personlige vararepresentanter for hvert styremedlem.

4.5 Sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styret

Styret i SMG består av tre menn og to kvinner. To av mennene har kvinnelige vararepresentanter, mens de to kvinnene og den ene mannen har mannlige vararepresentanter. Både blant faste representanter og vararepresentanter er det altså nøyaktig 40 prosent kvinneandel.

²⁷ Selskapsavtale for Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS § 8

Ettersom det er personlige vararepresentanter vil det ved forfall kunne forekomme at det på et styremøte bare er mannlige representanter til stede, eller at det er 80 prosent kvinner til stede på møtet.

4.6 Etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret

Styret oppgir i egenerklæringen at de ikke har etablert faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. «Styret vurderer dette fra sak til sak med utgangspunkt i de generelle habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6.»

Det fremgår ikke av egenerklæringen eller styringsdokumentene at det er gjort vurderinger omkring hvilke konsekvenser det kan ha at styremedlemmene er administrativt ansatte i eierkommunene. Det er ikke fremlagt vurderinger av om ansettelsesforholdet påvirker styrets uavhengighet eller habilitet.

4.7 Foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv

Eierrepresentantene for de fem kommunene oppgir at det ikke har vært noen prinsipiell diskusjon rundt godtgjøringen for styreverv utover at dette er omtalt i Eiermeldingene.

Dette omhandles imidlertid kort i de fleste Eiermeldingene²⁸. I Eiermeldingene for Iveland, Bygland og Valle kommune heter det blant annet at: «Et styreverv er et personlig verv og godtgjørelsen bør reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet.» Bykle kommune har formuleringen: «Kommunen vil arbeide for at styret si godtgjørelse står i rimelig tilhøve til ansvar, kompetanse, tidsbruken til styret og verksemda sin kompleksitet.²⁹»

I Eierstyringshåndboka³⁰ står det at rådmannskollegiet (nå kommunedirektørutvalget) skal «tilrå godtgjørelse for styremedlemmer». Revisjonen legger derfor til grunn at det er kommunedirektørutvalget som innstiller til representantskapet i de enkelte selskapene om godtgjørelsen.

4.8 Registrere styreverv i KS styrevervregister

Revisor kan ikke finne³¹ at selskapet eller noen av dets styrerepresentanter er registrert i styrevervregisteret.

²⁸ Unntatt Evje og Hornes

²⁹ Side 12, Prinsipp 7

³⁰ «Eigarstyring og rutinar for dialog mellom kommunane og interkommunale verksemder i Setesdal»

³¹ Pr.31.10.22

5 Vurderinger

5.1 Velge selskapsform ut fra formål og behov

Selskapet er dannet for å yte tjenester som eierkommunene er pålagt å tilby sine innbyggere, samt tilby tjenester på samme område i et åpent marked. Formålet fremstår etter revisjonens mening som tydelig og hensiktsmessig formulert. Når flere kommuner skal samarbeid om disse tjenestene så fremstår det som en rimelig kopling mellom selskapets formål og valget av organisasjonsformen interkommunalt selskap (IKS).

5.2 Skille mellom monopol og konkurransevirkosomhet

Revisjonen understreker at vi i denne undersøkelsen ikke har gått nærmere inn på om skillet mellom monopolvirkosomhet og konkurransevirkosomhet i praksis er gjennomført godt nok. I en eierskapskontroll nøyer revisjonen seg med å konstatere at det er tilrettelagt for et slikt skille, og at eierne har bidratt til å sikre at det skilles mellom de to delene for å unngå brudd på reglene om offentlig støtte. Det er vår vurdering at dette er tilrettelagt for et slikt skille i SMG.

5.3 Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap

Undersøkelsen viser at eierkommunene som hovedregel har vedtatt at det skal gis folkevalgtopplæring om eierskap, men at det kun er opplyst at det er gitt opplæring i én av fem eierkommuner.

Revisjonen påpeker at eierstyring kan være en krevende aktivitet som fordrer kunnskaper om både lovverket og kommunens eierportefølje. Revisjonen mener derfor at det er viktig med folkevalgtopplæring om eierskap for å sikre demokratisk styring, og at slik opplæring derfor bør gjennomføres regelmessig slik eiermeldingene legger opp til.

5.4 Utarbeidelse av årlige eierskapsmeldinger

Kommunestyret skal etter kommuneloven § 26-1 minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som blant annet fastsetter overordnede prinsipper for kommunens eierskap. Alle 5 eierkommunene oppfyller lovens krav. KS anbefaler at det årlig utarbeides en eierskapsmelding eller rapport om selskapene for kommunestyret eller fylkestinget.

KS anbefaler at der hvor eierskapsmeldingen utarbeides hvert 4 år, så bør kommunestyret hvert år få seg forelagt en rapport om selskapene om økonomi, spesielle saker osv, slik at kommunestyret er informert om aktiviteten.

5.5 Utarbeide og revidere selskapsstrategi og selskapsavtale

Revisjonen mener at de grunnleggende styringsdokumentene er dekkende og tilstrekkelig utfyllende og ser at de også har vært oppdatert flere ganger. Imidlertid påpeker revisjonen behov for ny gjennomgang og oppdatering av disse dokumentene, slik at lovhenvvisninger blir i samsvar med nytt lovverk.

5.6 Gjennomføre eiermøter jevnlig

Revisjonen er ikke kjent med at det gjennomføres eiermøter utover representantskapsmøtene. Vi får tilbakemelding på at flere av eierrepresentantene mener at representantskapsmøtene fyller rollen som eiermøter. Revisjonen vil imidlertid påpeke at eiermøter er uformelle møter mellom eier(ne) og selskapet som skal bidra til god kunnskap om selskapet og dialog om strategiske veivalg. Eiermøtene er uforpliktende for eierne og for selskapet. På eiermøtene skal det ikke fattes beslutninger, og det bør ikke legges føringer eller «gis signaler», da dette kan anses å gripe inn i styrets myndighetsområde. Eiermøte er altså en annen type møte enn representantskapsmøtene. Eierne og selskapet må selv vurdere hvor ofte det er behov for den typen møter, men revisjonen mener at eierkommunene ved å innføre eiermøter vil kunne oppnå større grad av informasjon og folkevalgt styring av selskapet.

5.7 Sentrale folkevalgte bør oppnevnes som representanter i eierorganet

Til representantskapet i SMG har eierne oppnevnt sentrale politikere og dette samsvarer med KS sin anbefaling. Revisjonen mener at dette er positivt fordi det er med på å sikre at eierorganets synspunkter samsvarer med diskusjonene i eierkommunene og at viktige diskusjoner i representantskapet raskt kan bringes til eierkommunene.

5.8 Innkallingsfrist til representantskapsmøter

Det følger av selskapsavtalen at innkalling til representantskapet skal skje med 4 ukers varsel, noe som samsvarer med lovens krav jf IKS-lovens § 8 (2). Revisjonen mener at innkallingsfristen er hensiktsmessige og tilstrekkelige til å ivareta behovet for å sikre at representantene rekker å sette seg inn i sakene og informere om disse i egen kommune.

5.9 Etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret

Styret har ikke etablert rutiner for å håndtere habilitet, noe revisjonen anbefaler. Det vil også medføre større grad av bevissthet rundt problemstillingen. I dag er det ofte praksis at kommunedirektørene nominerer kommunalt ansatte til styreverv, og at disse sitter i styret i kraft av sin stilling. Det er ikke noe til hinder at hverken medlemmer av folkevalgte organer eller ansatte i kommunen kan velges til styre i kommunale eide selskaper, men det er et grunnleggende prinsipp at styret ikke skal ivareta eiernes interesser, men selskapets. I situasjoner der selskapets interesser skulle komme i konflikt med interessene til en eller flere eierkommuner, kan styremedlemmene som sitter tett på en kommune komme i en lojalitetskonflikt. Revisjonen mener derfor at før man velger inn styremedlemmer bør man gjøre en vurdering av hvor ofte vedkommende kan bli inhabil, da det ikke er hensiktsmessig å velge styremedlemmer som i flere sammenhenger må fra tre som inhabil. Revisjonen mener at det derfor er viktig å ha høy bevissthet i styret om slike problemstillinger og gode rutiner for å vurdere og håndtere habilitet når situasjonen måtte oppstå.

5.10 Foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv

Revisjonen er ikke kjent med at det er gjort prinsipielle avklaringer om godtgjøring for styreverv i kommunestyret. I dag er det innstilling fra kommunedirektørene.

Revisjonen mener at det ikke er noe i veien for at administrasjonen utreder og også innstiller til folkevalgte organer om godtgjørelse, men kommunestyret bør likevel ta en slik prinsipiell diskusjon med jevne mellomrom. Denne diskusjonen og avklaringen fra eierne kan deretter legges til grunn for vurderingene om nivået på godtgjøringene til de enkelte styrene. Revisjonen anbefaler at diskusjon om godtgjørelse for styreverv tas i forbindelse med eierskapsmeldingen.

5.11 Registrere styreverv i KS styrevervregister³²

Revisor legger til grunn KS sin anbefaling om at alle som påtar seg styreverv og som sitter i ledelsen for kommunale selskaper bør registreres i KS styrevervregister. Et slikt register bidrar sammen med andre registre til åpenhet og synliggjør eventuelle rolleblandinger. Revisjonen kan ikke se at selskapet eller noen av dets styre-representanter er registrert i styrevervregisteret³³. Revisjonen vil anbefale dette da åpenhet rundt roller er viktig for allmennhetens tillit til forvaltningen.

5.12 Innmelding i arbeidsgiverorganisasjon

KS anbefaler at selskapene melder seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon, slik at man er omfattet av tariffavtaler og interessepolitisk arbeid. Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS er medlem i Samfunnsbedriftene som arbeidsgiverorganisasjon.

5.13 Sørge for at styret utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften

Revisjonen har i denne eierskapskontrollen sett til at selskapet har utarbeidet etiske retningslinjer og at disse er jevnlig revidert. Revisjonen har ikke vurdert de etiske retningslinjene, da det tilligger en forvaltningsrevisjon i selskapet, men mener det er positivt at retningslinjer er på plass og at det dermed er en bevissthet om etikk i selskapet.

5.14 Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret

Fra 2008 er det innarbeidet en praksis med administrativ representasjon i styret. Det fremgår ikke av eierstyringshåndboka noen begrunnelse for denne praksisen. Praksisen er i samsvar med lovkrav, men revisjonen har i pkt 5.9 vist til mulige habilitetskonflikter som man må være bevisst. Revisjonen vil i tillegg bemerke at det i til styret bør tilstrebes en sammensetning med komplementær kompetanse og erfaring. Det er viktig å oppnevne styremedlemmer som kan sikre styrets tilsyns og kontrollfunksjon overfor daglig leder. Styret skal gjenspeile og representere selskapets behov og bør ha forskjellig og supplerende kompetanse innen blant annet økonomi, jus og det markedet som selskapet opererer i. Revisjonen anbefaler derfor at man fortsatt kan oppnevne kommunalt ansatte styremedlemmer, men at man ikke bør innsnevre rekrutteringsområdet til kun å omfatte de administrativt ansatte i eierkommunene.

³² <https://www.styrevervregisteret.no/velkommen>

³³ Pr 30.10.22

5.15 Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i styret

Revisjonen mener at eier bør anbefale styret jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet. Styret bør derfor etablere rutiner for å sikre nødvendig kompetanse. Det er kommunen som eier som har ansvaret for å sikre at styret har nødvendig kompetanse til å nå selskapets mål. For å sikre utvikling av nødvendig kompetanse i styret anbefales det på generelt grunnlag at styret etablerer følgende rutiner;

- Foreta egevaluering hvert år
- Vurdere behovet for ekstern styreopplæring. Nye styremedlemmer må få opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling
- Gjennomfører egne styreseminarer om roller, ansvar og oppgaver
- Fastsetter en årlig plan, herunder møteplan, for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
- Gir en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport.

Undersøkelsen viser at styret i SMG ikke har gjennomført egevaluering, men at de har satt det opp i årsplanen for 2023. Det har ikke vært gjennomført opplæring eller seminarer de to siste årene, men det ble gjennomført noe opplæring i 2019 og det vil bli satt opp styrekurs i 2023.

Revisjonen vil påpeke at det er styrets eget ansvar å kartlegge sitt eget kompetansebehov, og at en egevaluering er et sentralt redskap for å kartlegge behovet for styreseminarer og opplæring. En slik kompetansekartlegging og egevaluering bør også ligge til grunn ved oppnevning av nye styremedlemmer. Revisjonen mener at det er positivt at styret vil gjennomføre egevaluering og styrekurs i 2023.

5.16 Oppnevning av vararepresentanter

KS sin anbefaling er at varamedlemmer bør velges numerisk, og altså ikke personlig vararepresentant for hvert styremedlem. Lovverket gir mulighet for å utpeke enten personlige eller numeriske vara, men fire av de fem eierkommunene i SMG har i eiermeldingene tatt inn formuleringer om at «vararepresentanter til styrer skal normalt velges i nummerrekkefølge.» De presiserer også at «dette vil fordre vedtektsendring i enkelte selskaper». I selskapsavtalen til SMG står det jf pkt 4.4;

«Styret skal ha 5 medlemmer med personlige varamedlemmer....»

Anbefaling om numerisk vara er gitt ut fra behovet for kontinuitet og kompetanse. Det vil si at 1 varamedlem alltid stiller ved faste styremedlemmers fravær, uansett hvem som er fraværende. En ordning med numeriske vararepresentanter vil føre til at første vararepresentant møter oftere og dermed får bedre oversikt over sakene som skal behandles. Revisjonen anbefaler at dette vurderes ved revisjon av selskapsavtalen.

5.17 Sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styret

Undersøkelsen viser at det er 40 prosent kvinner og 60 prosent menn både blant de faste styrerepresentantene og vararepresentantene. Dette er i tråd med lovverket og KS sine anbefalinger, jf IKS-lov § 10.

Revisjonen vil imidlertid peke på at ordningen med personlig vararepresentant medfører at dette kravet ikke vil være oppfylt hvis et av de kvinnelige styremedlemmene som har mannlig vararepresentant skulle få varig fritak. I så fall vil representantskapet måtte gjøre et suppleringsvalg for å gjenopprette kjønnsbalansen.

5.18 Informasjon til kontrollutvalget og kommunens revisor

Det følger av koml § 23-6 at kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være tilstede på disse. Tilsvarende gjelder for kommunens revisor, jf koml § 24-10, jf § 23-6. Hverken kontrollutvalget eller kommunens revisor er varslet om møte i representantskapet i SMG fra kommunen. Revisjonen anbefaler kommunen å lage en rutine for dette.

6 Konklusjon

Revisjonen har i denne eierskapskontroll undersøkt følgende problemstilling:

«Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring?»

Undersøkelsen viser at det gjøres mye bra eieroppfølging i kommunen. Det er revisjonens konklusjon at med unntak av noen lovbestemmelser så utøves eieroppfølgingen i hovedsak i samsvar med aktuelle lovbestemmelser og kommunestyrets vedtak.

Det er lagt til rette for et klart skille mellom monopolvirksomhet og konkurransevirkosomhet noe revisjonen påpeker er viktig. Sentrale folkevalgte representerer eierkommunene i representantskapet og sakspapirer sendes ut med god nok frist før møtene i representantskapet for å nevne noe.

Revisjonen mener imidlertid at det er grunnlag for å gi anbefalinger basert på normer for god eierstyring og KS sine anbefalinger. Revisjonen vil av denne grunn komme med 11 anbefalinger i pkt 7 i rapporten

7 Anbefalinger

Revisjonen vil på grunnlag av de vurderinger som er gjort i denne eierskapskontrollen anbefale følgende;

- Revisjonen anbefaler kommunen at det gis god folkevalgtopplæring om eierskap og eierstyring, jf pkt 5.3.
- Revisjonen anbefaler at i og med at det utarbeides eierskapsmeldinger i hver valgperiode jf koml § 26-1, så bør man foreta en årlig rapportering til kommunestyret om økonomi og viktige saker i selskapet, jf pkt 5.4.
- Revisjonen anbefaler at selskapsavtalen oppdateres med lovhenviisning etter ny kommunelov ved neste revisjon jf pkt 5.5.
- Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer å avholde eiermøter ut over representantskapsmøtene, for å sikre gjensidig informasjon mellom eierkommune og selskap, jf pkt 5.6
- Revisjonen anbefaler at man etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet i styret jf pkt 5.9.
- Revisjonen anbefaler at kommunen foretar en prinsipiell avklaring av godtgjøring for styreverv jf pkt 5.10.
- Innføre en ordning som sikrer at styreverv rutinemessig blir innmeldt i KS styrevervregister, jf pkt 5.11.
- Revisjonen anbefaler at rekruttering til styret ikke bør begrenses til kommunalt ansatte jf pkt 5.14
- Revisjonen anbefaler at det nedtegnes i eierstrategi at det skal gjennomføres årlige styreevalueringer, jf pkt 5.15.
- Revisjonen anbefaler at man ved revisjon av selskapsavtalen vurderer en ordning hvor man oppnevner numeriske vararepresentanter jf pkt 5.16.
- Revisjonen anbefaler at Bygland kontrollutvalg og kommunens revisor blir varslet fra kommunen om representantskapsmøter i SMG, jf pkt 5.18.

HØRINGSUTTALELSER

Det er mottatt følgende hørings svar;

- **Bygland kommune**

Viser til rapport; Eierskapskontroll SMG.

Kommunedirektøren er tilfreds med at revisjonen konkluderer med at eigarstyringa stort sett er i tråd med lovverk og tilrådingane frå KS, og støttar tilrådingane i rapporten.

Vil spesielt trekkje frem ei tilråding:

Revisjonen anbefaler at kommunen vurderer å avholde eiermøter ut over representantskapsmøtene, for å sikre gjensidig informasjon mellom eierkommune og selskap, jf pkt 5.6

Kommunedirektøren støttar anbefalinga. Ein ser at dette kan vere ressurskrevjande, men for små kommunar er arenaer for slik dialog rundt sentrale tenester viktig for å sikre god demokratisk kontroll.

Mvh.

John S. Sigrindnes

Kommunedirektør

Bygland kommune

T: 99 09 46 63

- **Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS**

Som styreleder synes jeg det er veldig interessant å lese rapporten. Jeg og styret tar med oss dette videre og har ingen merknader. Vi har allerede tatt tak i flere punkter i styremøtet vi hadde i forrige uke.

Takk for en god rapport, dette var en lærerik prosess for meg som ny styreleder.

Med vennlig hilsen

Egil Mølland

Leder, Drift og utvikling

M +47 90 87 56 26 | **E** egil.molland@iveland.kommune.no

Daglig leder i Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS har ikke noen merknader til oversendte eierskapskontroll.

Mvh.

Svend Aage Petersen

Daglig leder

Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS

Tlf: +47 97 58 98

VEDLEGG

7.1 Vedlegg 1: - egenerklæringer fra styret

Det er ønskelig at svar på spørsmålene gis samlet fra medlemmene i styret, men dersom det er uenigheter mellom medlemmene, bør det framkomme som egne svar på de enkelte spørsmål.

Dersom det er behov for å gi et mer utfyllende svar eller gi annen informasjon som er relevant for eierskapsutøvelsen, kan dette gjøres mot slutten av erklæringen.

Dersom det foreligger relevant dokumentasjon, ber vi om henvisning til denne dokumentasjonen.

Selskapets navn: **Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS**

Vedtekter

1. Har styret vurdert, evaluert og evt. foreslått endringer i selskapsavtalen?

Mål og strategier

2. Har eier(ne)/representantskapet vedtatt eierstrategi for Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS?

3. Utover det som framgår av evt. eierstrategi for selskapet, hvilke resultatmål eller andre mål er satt for selskapet?

4. Hvor fremkommer disse målene?

5. Opplevs målene som tydelige?

6. Har styret vedtatt strategi for selskapet?

7. Hvordan følger styret opp at selskapet bidrar til bærekraftig verdiskapning?

Om styrets arbeid

8. Har styret vedtatt en årsplan for sitt arbeid?

9. Hvor mange styremøter gjennomføres normalt per år?

10. Er det oppnevnt vararepresentanter for styret?

I så fall hvor mange vararepresentanter?

Er det personlige vararepresentanter for hvert styremedlem eller numerisk rekkefølge?

11. Ved nyvalgt styre holdes det en informasjon og opplæringsssamling?

12. Har styremedlemmene blitt tilbudt opplæring i perioden 2019 - 2021?

13. Har styret selv igangsatt evalueringer av styrets arbeid i perioden 2019 - 2021?

14. Vurderer styret jevnlig egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet?
15. Har styret etablert faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter?
16. Har styret tegnet styreforsikring?

Etisk regelverk og samfunnsansvar

17. Har styret utarbeidet retningslinjer for ivaretagelse av samfunnsansvar, herunder om selskapet?
- a) arbeider aktivt for å hindre misligheter og korrupsjon
 - b) har gode prosesser ved anskaffelser
 - c) har planer og systemer for HMS-arbeid
 - d) er bevisst sitt miljøansvar
 - e) er bevisst på likestilling
18. Hvordan har styret eventuelt fulgt opp at selskapet ivaretar sine etiske retningslinjer og sitt samfunnsansvar?

Eiermøter og rapportering om måloppnåelse mv.

19. Gjennomføres det eiermøter mellom eierne og selskapet?
- a) Hvor mange faste møter gjennomføres normalt per år?
 - b) Hvem deltar på møtene?
 - c) Hvilke typer saker diskuteres normalt på møtene?
 - d) Har det vært gjennomført andre typer møter?
 - e) Fattes det beslutninger på disse møtene?
20. Hvilke krav til rapportering har representantskapet satt til selskapet (drift, investering, måloppnåelse mm)?
21. Har eierne etterspurt annen særskilt informasjon eller rapportering utover den faste rapporteringen?

Ytterligere informasjon relevant for utøvelse av eierskap

22. Har styret annen informasjon som er relevant for deltakernes eierskapsutøvelse?

Et samlet styre i Vest-Agder-museet IKS bekrefter at besvarelsen av ovennevnte spørsmål er uttrykk for den faktiske kunnskapen styret hadde om selskapet på tidspunktet da svarene ble gitt.

Sted:

Dato:

Navn

Styreleder i Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS

7.2 Vedlegg 2: egenerklæringer fra representantskapet

Dersom det er behov for å gi et mer utfyllende svar eller gi annen informasjon som er relevant for eierskapsutøvelsen, kan dette gjøres mot slutten av erklæringen.

Dersom det foreligger relevant dokumentasjon, ber vi om henvisning til denne dokumentasjonen.

Selskapets navn: **Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS**

Selskapsavtale

1. Har representantskapet vurdert, evaluert og evt. foreslått endringer i selskapsavtalen?

Valg til styret

2. Er det opprettet en valgkomite?

3. Hvilke kriterier legges til grunn for valg av styremedlemmer?

4. Gjøres det evalueringer av styrets arbeid (dvs. utenom valg av medlemmer)?

Mål og strategier

5. Har representantskapet vedtatt eierstrategi for selskapet?

6. Utover det som evt. framgår av selskapsstrategi hvilke resultatmål eller andre mål er satt for selskapet?

Etisk regelverk og samfunnsansvar

7. Har representantskapet sikret at selskapet har etiske regler, herunder ivaretar sitt samfunnsansvar knyttet til selskapet:

- a) arbeider aktivt for å hindre misligheter og korrupsjon
- b) har gode prosesser ved anskaffelser
- c) har planer og systemer for HMS-arbeid
- d) er bevisst sitt miljøansvar
- e) er bevisst på likestilling
- f) med kritisk infrastruktur eller kritiske samfunnsfunksjoner har en god sikkerhetskultur

8. Hvordan har representantskapet eventuelt fulgt opp at selskapet ivaretar sine etiske retningslinjer og sitt samfunnsansvar?

Eiermøter og rapportering om måloppnåelse mv.

9. Har det i denne perioden blitt gjennomført obligatorisk eller frivillig folkevalgtopplæring om eierstyring, eierskapsseminarer eller lignende i din kommune? Oppgi i så fall når og hvor omfattende opplæringen var.

10. Gjennomføres det eiermøter mellom eier og selskapet?
- a) Hvor mange faste møter gjennomføres normalt per år?
 - b) Hvem deltar på møtene?
 - c) Hvilke typer saker diskuteres normalt på møtene?
 - d) Har det vært gjennomført andre typer møter?
 - e) Fattes det beslutninger på disse møtene?

11. Hvilke krav til rapportering har representantskapet satt til selskapet (drift, investering, måloppnåelse m.m.)?

12. Har XXXXXX kommune etterspurt hyppigere eller annen særskilt informasjon eller rapportering utover den faste rapporteringen?

13. Hvordan informeres kommunestyret om eierskapsutøvelse og selskapets virksomhet?

14. Hvilke saker som gjelder selskapet har vært fremmet for kommunestyret i perioden 2019 - 2022?

15. Har din kommune i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmelding hatt en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv som grunnlag for representantskapets fastsetting av styrehonorar?

Ytterligere informasjon relevant for utøvelse av eierskap

16. Har representantskapet annen informasjon som er relevant for eierskapsutøvelsen?

Undertegnede som er eierrepresentant i Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS kunnskapen man hadde om selskapet på tidspunktet da svarene ble gitt.

Sted:

Dato:

Navn

Eierrepresentant navn kommune

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 12/23

Møtedato: 26.06.23

Sakshandsamar: ILA

SAK 12/23 REVISOR ORIENTERAR

Bakgrunn for saka:

Det er kontrollutvalets ansvar å sjå til at det blir gjennomført revisjon i kommunen.

Revisor orienterar løpande gjennom året om relevante saker og tema. På denne måten held kontrollutvalet seg informert om det løpande revisjonsarbeidet.

Dei tema revisor orienterar om vil bli protokollført.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet tar informasjonen frå revisor til orientering.